

KURJER WILEŃSKI

Obecny system rządowy we Francji

Niegdyś Francję stawiano za przykład skrajnego absolutyzmu. Czasy te minęły jednak dawno i po wstrząsach z końca XVIII i z XIX w., od chwili zakończenia wojny pruskiej z 1870 r. i ustanowienia III Republiki, kraj Robespiera i Napoleonów stał się ostoją demokracji. Dzisiejszą Francję trudno byłoby już nawet wyobrazić sobie bez parlamentaryzmu, walk partyjnych i zupełnej swobody politycznej. A jednak od chwili, gdy ster rządów ujął w swe ręce premier Daladier, coś się we Francji zmieniło.

Po Stawiskim i po dojściu do władzy Bluma wśród wielu obserwatorów zagranicznych panowało przekonanie, że Francja znajduje się w przededniu rozkładu, że „zgnity parlamentaryzm“ doprowadzi państwo do upadku, które i tak wielu ze względu na spadek przyrostu ludności uważało za „schyłkowe“. Prestiż Francji na zewnątrz był zachwiany, a gdy po francie ludowym przyszedł do władzy Daladier, nie przypuszczano by mógł już swą ojczyznę uwolnić od szerzących się bakcyli rozkładu. Wynik konferencji monachijskiej zdawał się to potwierdzać. Najlepszym chyba dowodem poglądów, nurtujących wówczas zagranicą, była kampania rozpoczęta przez Włochów przeciw Francji. Uważano, że III Republika nie potrafi się przeciwstawić rewindykacjom na skutek jej słabości wewnętrznej. Charakterystyczne, że rozpoczęto tę kampanię w chwili gdy lewica francuska ogłosiła strajk generalny. Strajk jednak nie wybuchł i to była pierwsza niespodzianka dla zagranicy. Daladier potrafił przełamać wpływ t. zw. „frontu ludowego“. I teraz rozpoczęła się praca od podstaw nad reorganizacją życia francuskiego i nad wskrzeszeniem tradycyjnej potęgi państwa. Zreformowano przede wszystkim przemysł wojenny i przedłużono czas pracy. Przez hasło: „ojczyzna za ocalałe“ udało się zespolic naród francuski i przygotować do wojny, która sterczy na horyzoncie republiki francuskiej.

(Dokończenie na str. 2)

Budująca treść listu Roosevelta do Papieża Piusa XII

Wspólny ideał religii i humanitaryzmu dążeniem Washingtonu i Watykanu do przywrócenia trwałego pokoju

Rola ambas. Taylora przy Watykanie

RZYM (Elta) Specjalny przedstawiciel prezydenta Roosevelta przy stolicy apostolskiej Taylor rozmawiał z Papieżem około 40-tu minut wręczając Papieżowi dwulistowy list Roosevelta. Następnie Taylor złożył wizytę sekretarzowi państwa Watykanu.

WATYKAN (Elta) Prezydent Roosevelt w liście, który Taylor doręczył papieżowi Piusowi XII między innymi pisał: „W liście z dnia 23 października miałem zaszczyt oświadczyć, iż byłoby mi bardzo przyjemnie mianować przy Waszej Świątobliwości mego osobistego przedstawiciela, dając przez to do koordynacji naszych równorzędnych wysiłków dla dobra pokoju i złagodzenia cierpień. Wasza Świątobliwość doniosła mi, iż akceptuje wybór Taylora. Myślnie Taylorowi, który jest moim starym przyjacielem i któremu bardzo ufam powierzam specjalną misję. Wasza Świątobliwość dokładnie zna te humanitarne wysiłki, których on dokonał, starając się doprowadzić tym, którzy na skutek przewrotów politycznych pozostali bez domów. Byłbym bardzo szczęśliwy, gdybym wiedział, że będzie on łącznikiem tych poglądów, które Wasza Świątobliwość i ja chcielibyśmy wzajemnie wymienić dla dobra współzycia narodów świata. Prosiłem swego dobrego starego przyjaciela Taylora, aby przekazał Waszej Świątobliwości najserdeczniejsze pozdrowienia wraz z serdeczną nadzieją, iż nasz wspólny ideał religii i humanitaryzmu będzie mógł razem objawić się w dążeniu do przywrócenia trwałego pokoju, opartego na wolności, bezpieczeństwie i nienaruszalności życia

wszystkich narodów, znajdujących się w opiece Najwyższego“.

Pod znakiem współpracy Włochy—amerykańskie

RYGA (tel. wł.) Korespondent ryskiej „Brivis Zome“ podał telefonem z Budapesztu rewelacje na temat treści pisma Roosevelta do Mussoliniego i wogóle znaczeniu wizyty Wellesa w Rzymie. Według niego bowiem są to oznaki projektowanego zbliżenia Włoch i U. S. A. celem ścisłego współdziałania na terenie polityki europejskiej.

Rozmowy rzymskie Wellesa

RZYM. (Elta). We wtorek Welles oraz ambasadorowie Francji i Anglii zaproszeni zostali na śniadanie do ambasady Stanów Zjednoczonych. Po śniadaniu wysłannik Prezydenta Roosevelta przeprowadził długie narady z ambasadorami Francji i Anglii. Następnie Welles przeprowadził krótką rozmowę z ambasadorem Niemiec, którego Phillips zaprosił na herbatę. Potym Welles przez pewien czas pracował w Ambasadzie Stanów Zjednoczonych, a po pracy

Hitler przedłożył Wellesowi

proponując pokojowe?

„Liet. Zinios“ podaje: Jak donosi korespondent „Daily Telegraph“ z Rzymu. Hitler już od dawna przygotował propozycję, którą doręczyć ma Wellesowi. Ta propozycja niemiecka, zdaniem korespondenta, zawiera trzy doniosłe punkty: 1) Utworzenie pewnego nowego państwa, 2) niepodległość Czechów w swoim kraju, 3) Niemcy otrzymają swoje dawne kolonie.

udał się na zwiedzenie Rzymu. W sprawie poniedziałkowych rozmów Wellesa tak polityczne koła, jak i prasa włoska zachowują wielką wstrzeźliwość. Pisma podkreślają jedynie iż rozmowy Wellesa z Mussolinim i Ciano były bardzo serdeczne.

BERNO. (Elta). Sumner Welles oczekiwany jest w Bernie w środę o godzinie 16.58. Wysłannik Roosevelta, korzystając z tej podróży przeprowadzi rozmowy z prezydentem Szwajcarii. Z Szwajcarii Welles uda się do Berlina gdzie pozostanie przez trzy dni. W Berlinie po spotkaniu z Ribbentropem Welles przyjeżdży będzie wraz z jednym członkiem ambasady Stanów Zjednoczonych przez kanclerza Hitlera. Welles spotka się również z marszałkiem Goeringiem.

RZYM. (Elta). Radio rzymskie podaje, iż Welles udał się pociegiem do Berlina w dniu 28 lutego o godz. 0.05.

Dlaczego Roosevelt znowu kandyduje

WASZYNGTON (Elta). Havas donosi, iż w politycznych kołach Waszyngtonu krąży pogłoski, że Roosevelt będzie kandydatem w przyszłych wyborach prezydenta, mając zamiar brać udział w mającej nastąpić po wojnie konferencji pokojowej. Dotychczas pogłoski te nie zostały zdementowane, gdyż w całym społeczeństwie St. Zjednoczonych odczuwa się potrzebę brania przez St. Zjednoczone udziału w rokowaniach pokojowych. W kołach kongresu wyrażają zdanie, iż podróż Wellesa do Europy i narady Hulla z państwami neutralnymi o regulowaniu handlu powojennego i rozbrojeniu, stanowią czynniki, które przygotowują St. Zjednoczone do uczestniczenia w powyższych rokowaniach.

Książę Lubomirski odmówił przyjęcia regentury

Nowe dążenia niemieckie do „usamodzielnienia Polski“

„L. Aidas“ donosi: Z dobrze poinformowanych źródeł dowiadujemy się, że rząd Rzeszy zaproponował księciu Lubomirskiemu stanowisko regenta w okupowanej obecnie przez Niemców Polsce. Ks. Lubomirski stworzyłby rząd polski i przejąłby polską administrację.

Mimo że ks. Lubomirski odmówił, jednak, jak wynika z ostatnich wydarzeń i oświadczeń osób odpowiedzialnych, rząd Rzeszy stopniowo zmierza do zorganizowania więcej czy mniej samodzielnej małej Polski. Wskazuje się szczególnie na to, że dr Frank oświadczył na pewnym zjeździe, że rząd Rzeszy żadną miarą nie zamierza germanizować zajętej przez Niemcy Polski. Rząd Rzeszy starać się będzie jedynie o utrzymanie porządku w kraju i prowadzenie jego polityki tak, by była ona, wg niemieckiego rozumienia, korzystna dla narodu niemieckiego i nie sprzeciwiała się interesom Niemiec.

—o:o—

ZSSR zacieśnia stosunki z Bułgarią i Niemcami

BERLIN (Elta). Z dobrze poinformowanych źródeł donoszą, iż w Berlinie oczekują przybycia wielkiej sowieckiej delegacji handlowej, która ma się zaznajomić z towarami przeznaczonymi dla Związku sowieckiego oraz z możliwościami ich transportu. Część delegacji pozostanie tutaj dłużej czasu.

MOSKWA (Elta). W najbliższym czasie zostanie uruchomiona regularna komunikacja morska pomiędzy Zw. Sowieckim i Bułgarią. Statki będą kursowały z Odessy do Wary, Istanbula, Pireju i z powrotem co 10 czy 11 dni.

Szałę wojny przechylił wynik walki na morzach OBRACHUNEK WOJENNY WINSTONA CHURCHILLA

JAKIE SĄ OBUSTRONNE STRATY?

LONDYN. (Elta). We wtorek przedpołudniem Churchill oświadczył w Izbie gmin, iż od początku wojny do końca r. 1939 Niemcy straciły 35 łodzi podwodnych i więc prawie połowę swej marynarki podwodnej. Należy bardzo wątpić, czy przez ten okres Niemcy mogłyby wybudować 10 nowych łodzi podwodnych. W tych dniach została rzeczywiście zatopiona jedna niemiecka łódź podwodna. Prawie już można stwierdzić, iż zatoniły jeszcze dwie niemieckie łodzie podwodne.

Na zapytanie o miny magnetyczne, Churchill odpowiedział, że W. Brytania potrafi usunąć niebezpieczeństwo min magnetycznych i innych.

Mówiąc o handlu morskim, Churchill ponownie oświadczył, iż Niemcy atakując statki handlowe nie tylko państw wojujących, ale także neutralnych, nie zwracając uwagi na żadne zasady obowiązujące cały świat. Podobne zachowanie się Niemiec staje się już

nudne dla rządu W. Brytanii.

Omawiając wysiłki W. Brytanii, w zakresie powiększenia floty wojennej, Churchill oświadczył, iż nowe brytyjskie statki liniowe zostaną należycie zabezpieczone od ataków powietrznych. Tutaj Churchill dodał, iż wkrótce znowu będzie

możliwość pływania brytyjskiego statku wojennego „Barham“, który był storpedowany. Także znajduje się na ukończeniu remontu statek wojenny „Nelson“, który najechał na minę magnetyczną. Nie licząc „Royal Oak“ i „Courageous“ a tak że powyższych dwóch statków, od

początku wojny dotychczas nie został więcej uszkodzony czy zatopiony żaden wielki brytyjski statek wojenny.

UTRUDNIONA KONTROLA NA WODACH NORWESKICH

Mówiąc o t. zw. strażach pół

nocnych, które są praktykowane od Szkocji do Grenlandii, Churchill oświadczył, iż nie należy się dziwić, że udaje się niektórym statkom niemieckim przedrzeć się przez brytyjską kontrolę statków wojennych. Wiele z tych statków niemieckich korzysta z terytorialnych wód norweskich i dlatego też bezpiecznie osiągają te rejony, w których są skoncentrowane niemieckie siły wojenne i lotnicze. Mimo tego, wiele statków niemieckich mających zamiar powrócić do Niemiec, zostało zmuszonych do samowolnego zatopienia się, albo zostały zatrzymane.

DLACZEGO TAK SIĘ DZIEJE?

W pewnych odstępach czasu jednemu czy drugiemu statkowi niemieckiemu udawało się umknąć w kierunku Niemiec, nie było jednak żadnego statku, któryby mógł powrócić tam, skąd wyruszył Churchill przyznał, iż blokada mogłaby się stać o wiele pomyślniejszą, jednak nie czyni się tego, gdyż

(Dokończenie na str. 2)

Niemcy nie wynaradawiają Polaków!

Solenne zapewnienie generalnego gubernatora polskich terenów okupowanych ministra dr. Franka

RADOM (Elta). Na zjeździe przedstawicieli robotniczych okolicy Radomia Generalny Gubernator Frank wygłosił przemówienie, w którym zaprzeczył wiadomościom ogłaszającym zagranicą o wynaradawianiu Polaków i podkreślił, że obszar generalnej gubernii przeznaczony jest dla narodu polskiego. Na obszarze tym nie prowadzi się żadnej germanizacji i musi on pozostać prawdziwą ojczyzną Polaków.

Na obszarze generalnej gubernii nadal będzie zachowane ustawodawstwo polskie o ile odpowiadać ono będzie niemieckim żądaniom porządkowym. Następnie przemówił kierownik frontu pracy na tym obszarze Lasch, który omówił osiągnięcia już zwycięstwo. Podkreślił on, że władze niemieckie będą dążyły do ulepszenia gospodarki hodowlanej oraz do ulepsze-

nia uprawy roli. W okolicy Końska znajdowało się 10% ziemi nieuprawnej, która teraz będzie uprawiana. Hodowla owiec, a przez to produkcja wełny będzie zintensyfikowana. W okolicy Radomia czynne już są wszystkie zakłady przemysłowe. Robotnicy Polacy w tym okręgu mają pracę i chleb. Ogółem należy stwierdzić, iż w okolicy Radomia ożywiły się znacznie wszystkie dziedziny gospodarcze.

Decydujące walki w przesmyku Karelskim

Ostra kontrakcja fińskiego lotnictwa

HELSINKI, (Elta). Komunikat armii fińskiej o działaniach wojennych w poniedziałek podaje, iż w zachodniej części przesmyku Karelskiego oddziały armii sowieckiej ponowiły ataki w kierunku Viipuri, a także przy Somme, Naakkijarvi, Perojoki, Aeygraepaeenjaervi i Salmenkait. Oddziały wojska fińskiego zabrały Rosjanom wiele drobnej broni i zniszczyły 18 czołgów.

Przy Vuoksi i po obu stronach Suwant była czynna artyleria. Przy Taipale żołnierze fińscy odparli silny atak nieprzyjaciela. Na północny-wschód od jeziora Ładogi odbyło się zaciekle strzelanie artylerii. Oddziały armii nieprzyjaciela przez cały dzień dokonywały ataków w kierunku Petsam.

Oddziały armii fińskiej zajęły nowe pozycje obronne przy Nautsi. Fińskie siły powietrzne okazały żywą działalność. Bombowce zarzuciły bombami jedno lotnisko nieprzyjaciela oraz jeden skład materiału wojennego. Na odcinku frontowym i poza frontem odbyły się walki powietrzne. Znaczne siły po-

wietrzne Zw. Sowieckiego obrzuciły bombami Kouvola, Lahti, Rihimaeki, Hanko i Turku.

MOSKWA, (Elta). Sztab okręgu leningradzkiego ogłasza następujący komunikat: W dniu 26 lutego w przesmyku Karelskim oddziały armii Zw. Sowieckiego w dalszym ciągu niszczyły umocnienia nieprzyjaciela. Nieprzyjaciół próbował kontratakować, jednak został odparty z wiel-

kimi stratami. Podczas jednego z ataków zostało zniszczonych 5 tanków nieprzyjaciela trzy zaś uszkodzono.

HELSINKI, (Elta). Według wiadomości Havasa w poniedziałek zauważono przy Helsinkach przeszło 100 samolotów sowieckich. Fińska artyleria przeciwlotnicza kilka samolotów sowieckich strąciła.

Czy dojdzie do pośrednictwa Niemiec w konflikcie sowiecko-fińskim?

RYGA (tel. wł.). Berliński korespondent ryskiego dziennika „Rita”, twierdzi, że pogłoski o ewentualnym pośrednictwie niemieckim w zatargu sowiecko-fińskim są bardzo prawdopodobne. Zdaniem kół berlińskich bowiem wojna w Finlandii jest w tej chwili szczególnie na rękę Wielkiej Brytanii, której zależy na rozszerzeniu walki przez stworzenie nowych frontów poza linią Zygryda i Maginot.

Parlament duński odrzucił nierealną inicjatywę

KOPENHAGA (Elta). W dniu 27 lutego Folketing 146 głosami przeciwko trzem odrzucił propozycję przedłożoną przez trzech przedstawicieli, by Dania wystąpiła z Ligi Narodów i zwróciła się do Niemiec z prośbą o pośredniczenie pomiędzy Rosją sowiecką a Finlandią.

Ożywiona działalność lotnictwa na Zachodzie

Echa pierwszego nalotu niemieckiego na Paryż

LONDYN, (Elta). Ministerstwo Lotnictwa ogłosiło komunikat następujący: „W ubiegłym dniu samoloty brytyjskie dokonały wiele pomyślnych lotów nad terytorium nieprzyjaciela. Samoloty latały nad Helgolandem i nad niemieckim wybrzeżem Morza Północnego a także nad znacznymi obszarami Niemiec zachodnich. Nie mówiąc o stałym patrolowaniu nad wyspami Fryzjskimi. W nocy samoloty nasze dokonywały wywiadów nad ważnymi portami morskimi w północnych Niemczech nad Morzem Bałtyckim a także dokonywały lotów nad środkowymi Niemcami i do Łańdu do Berlina. Wszystkie nasze samoloty powróciły całe.

wywiadowczych nad zatoką Helgolandu. Jeden samolot nie powrócił.

LONDYN, (Elta). We wtorek o godzinie 13 jeden samolot brytyjski strącił na otwartym morzu przy Firth of Forth samolot niemiecki typu „Heinkel” który samolot niemiecki zestrzelony został na wybrzeżu morskim przy Northumberland.

LONDYN, (Elta). Odpowiadając na różne zapytania dotyczące budżetu marynarki cywilny lord admirał Hudson oświadczył, iż system konwojów okazał się nadzwyczaj pomyślny. Z 10.097 konwojowanych statków handlowych, 10.076 bez pieczęci przybyło do swych miejsc przeznaczenia.

LONDYN, (Elta). Oficjalnie donoszą, iż brytyjski statek wojenny zatrzymał statek niemiecki „Wahne” o pojemności 4.709 ton i przyholował do pewnego portu angielskiego. Według otrzymanych w Londynie wiadomości załoga statku sprzeciwiała się zamiarowi swego kierownika zatopienia statku.

PARYŻ, (Elta). Komunikat naczelnego dowódcy z dnia 27 lutego wieczorem podaje: „W pewnych miejscach działały

oddziały łączności i artyleria. Jeden z naszych torpedowców zaatakował i zatopił łódź podwodną nieprzyjaciela.

PARYŻ, (Elta). Oficjalnie donoszą, iż francuski torpedowiec „Simoun” przy Flandrii na otwartym morzu zatopił jedną niemiecką łódź podwodną.

LONDYN, (Elta). Jak podają źródła brytyjskie, w ub. tygodniu zostały zatopione 4 statki brytyjskie o pojemności 17.778 ton oraz 3 statki państw neutralnych o pojemności 8.850 ton. Straty floty handlowej w ub. tygodniu są mniejsze aniżeli poprzednio.

OSŁO, (Elta). Pismo wychodzące w Bergen „Gula Tidende” donosi, iż statek norweski „Arnfinn” w nocy na 27 lutego zdarzył się z łodzią podwodną. Jak przy puszcza załoga statku łódź podwodna zatonała.

PARYŻ, (Elta). W poniedziałek wieczorem jeden pocisk artyleryjski przeciwlotniczy spadł przy wejściu do tunelu kolei podziemnej. Podczas wybuchu pocisk ten zranił 6 osób, z których jedna zmarła w szpitalu.

Obecny system rządowy we Francji

(Dokończenie ze str. 1)

uznali za nieuniknioną. Francja stała się nagle silnym groźnym przeciwnikiem.

Po wybuchu wojny stanowisko premiera uległo jeszcze dalszemu wzmocnieniu. Obecny system rządowy, jak wynika z ostrej cenzury prasowej, obozów koncentracyjnych, likwidacji partii komunistycznych, włącznie z jej licznym przedstawicielstwem parlamentarnym, — to rządy autorytatywne. Oczywiście, nie jest to dyktatura. Ustrój państwa, daleki od totalizmu, pozostaje nadal bez zmian, ale tem niemniej jest faktem, że Francuzi wyrzekli się wielu ze swych swobód na rzecz dobra państwa.

Nawet zasadniczo przeciwna polityce wewnętrznej Daladiera, skrajna lewica angielska, musi przyznać, że obecny system „silnej ręki” we Francji spotyka się z aprobatą większości społeczeństwa. (vide „The New Statesman and Nation” numer z 6. stycznia b. r.). Bo też Francuzi, jak słusznie twierdzi wyżej wymieniony tygodnik są gotowi poddać się wielu ograniczeniom swych „wolności” podczas wojny, pod warunkiem, że całość ustroju państwa pozostanie bez zmian. W opinii francuskich demokratów decydująca wola narodu, przejawiająca się w poglądach jego większości, może dla dobra ojczyzny złać wszelkimi środkami oporna mniejszość narodu. (ht).

Obrachunek wojenny Winstona Churchilla

(Dokończenie ze str. 1)

jeszcze bardziej mogłyby ucierpieć przyjaźne państwa neutralne.

SYTUACJA ŻEGLUGI BRYTYJSKIEJ NIE JEST NIEPOKOJĄCĄ

Następnie Churchill oświadczył, iż od początku działań wojennych dotychczas, Anglia utraciła statków wojennych o pojemności 63.000 ton, a więc prawie połowę tego co straciła ona przez ten sam okres w wielkiej wojnie. Poza tym Anglicy utracili statków handlowych o pojemności mniej niż 200.000 ton, wobec ogólnego tonażu tych statków 21 miliona ton.

W ciągu kwietnia r. 1917 Anglicy utracili statków o pojemności 450.000 ton. Warunki żeglugi coraz to bardziej się polepszają. Bez względu na złe warunki atmosferyczne, brytyjskie statki wojenne łowarzyszyły statkom handlowym o wiele częściej, aniżeli w miesiącach ubiegłych. Należy się spodziewać, że na wiosnę i latem import brytyjski znacznie się zwiększy. Jeżeli zwrócimy uwagę na to, że wiele statków brytyjskich transportuje broń i wojsko, możemy przyjąć do wniosku, iż obecna sytuacja żeglugi w żadnym stopniu nie jest niepokojącą.

Posiedzenie gabinetu francuskiego

PARYŻ, (Elta). We środę w godzinach przedpołudniowych odbyło się pod przewodnictwem prezydenta republiki Lebruna posiedzenie gabinetu ministrów Francji. Na posiedzeniu tym omówiono szereg dekretych ekonomicznych, które przygotowane zostały na ostatnim posiedzeniu rady ministrów. Dalsze narady nad projektami tych dekretych odbędą się we czwartek.

Obostrzenie ustawy rasowej we Włoszech

RZYM, (Elta). Z dniem 1 marca zastrzeżone zostanie stosowanie ustawy rasowej we wszystkich profesjach. Od dnia tego żaden Włoch pochodzenia żydowskiego nie będzie mógł pracować w zawodzie dziennikarskim. Zastosowanie tej ustawy obostrzone zostanie również w stosunku do lekarzy, farmaceutów, adwokatów i innych profesyj.

Alto kupuje statki w U.S.A.?

WASZYNGTON, (Elta). Urząd żeglugi Stanów Zjednoczonych komunikuje, iż w ciągu ostatnich 16-tu miesięcy Stany Zjednoczone sprzedały zagranicę 160 statków handlowych. Panama kupiła ich 25, Anglia — 17, Kanada — 12, Francja — 3 i Belgia po rozpoczęciu wojny — 8 statków.

Admirał Byrd odkrył nieznany brzeg Oceanu Spokojnego

WASZYNGTON, (Elta). Badacz bieguny południowej admirał Byrd nadesłał do ministerstwa floty Stanów Zjednoczonych telegram, w którym donosi, iż podczas lotu samolotem 1.200 mil na wschód od Małej Ameryki, udało mu się odnaleźć od-

dawna poszukiwany brzeg oceanu Spokojnego na biegunie południowym, a na południe znajdujący się tam pas gór. Udało mu się również sfotografować wybrzeże morskie na przestrzeni 2.100 mil.

Niezwykłe tragiczny wypadek na pogrzebie hiszpańskiego marynarza

MADRYT (Elta). Z 30 osobowej załogi rybackiego statku hiszpańskiego który zatonął w pobliżu Vigo udało się dotychczas wylowić 21 ciał marynarzy. Podczas przygotowań do pogrzebu jedne-

go marynarza, zawalił się dom, w którym znajdowało się ciało tego marynarza. Wiele osób znalazło śmierć pod gruzami domu, oraz dużo zostało rannych.

Zamiast 630 tysięcy ludzi tylko 6.000

Zamiast 141.000 ton — 72.000 ton

„Ewening Standard” daje ciekawe zestawienie strat pierwszej i drugiej wojny światowej. W ciągu pierwszych 6 miesięcy Anglia i Francja straciła:

W latach 1914—1915:	Obecnie:
Ludzi 630,000	6,000
Statków wojennych 141,500 ton	72,000 ton
„ handlowych 320,000 ton	738,000 ton
Wydatki wojenne . 300 miljon. funtów sterlingów.	900 miljon. funt. sterl.

Wojna obecna może więc być tedy w przeciwstawieniu do pierwszej wojny światowej, nazwaną „wojną złotą”. Straty w ludziach są nie-

skończenie mniejsze (co prawda nie wszędzie), straty gospodarcze są znacznie większe.

Co powiedział Wellesowi Mussolini?

PARYŻ, (Elta). W prasie paryskiej obszernie jest komentowana wizyta Sumnera Wellesa w wielkich stolicach europejskich. Pismo „Petit Parisien” w związku z podróżą Wellesa pisze, iż mimo, że Welles nie zgodził się złożyć żadnego oświadczenia w sprawie narady z Mussolinim, jednak jest wiadome co oświadczył Mussolini w politycznych sprawach Europy. Zdanie Mussoliniego jest od dawna znane. Zdaniem jego, źródła obecnego konfliktu w Europie, należy szukać w umowie wersalskiej, a także w tej różnicy, która została uczyniona w umowie pomiędzy zwycięzcami i zwyciężonymi. Mussolini jest jakoby przekonany, iż pod względem politycznym i ekonomicznym jedni znajdują się w stanie uprzywilejowania, a drudzy w stanie bardziej ograniczonym. Wychodząc z tego założenia, Mussolini jest zdania, iż stały pokój może nastąpić w Europie tylko po sprawiedliwym podziale bogactw świata. Według pisma, trudno sądzić, jakie argumenty przedłożył Welles przeciwko takim myślom Mussoliniego. Jest bardzo możliwe, iż Welles wysłuchał jedynie i przyjął pod uwagę powyższe oświadczenia Mussoliniego, gdyż misja Wellesa w Europie ma jedynie charakter informacyjny.

LONDYN, (Elta). Korespondent ryski pisma „Daily Herald” donosi, iż jednym z celów misji Sumnera Wellesa w Europie jest uzyskanie wraz z państwami ośi Berlin—Rzym jakiegokolwiek kompromisu dla likwidacji konfliktu sowiecko-fińskiego.

Ochotnicy ze Szwecji i Norwegii przybyli do Finlandii

SZTOKHOLM, (Elta). Według wiadomości DNB prasa szwedzka donosi, iż pierwsze oddziały ochotników szwedzkich, w których są również i ochotnicy z Norwegii, przybyły już do pierwszych linii północnego frontu fińskiego. Przybyli ochotnicy zamienią znajdujące się w tej części frontu oddziały fińskie. Prasa zaznacza, iż ochotnicy ci byli specjalnie przygotowani w obozach ochotniczych. Wkrótce na front w Finlandii udadzą się inne oddziały ochotników szwedzkich.

Rozpowszechniajcie „Kurjer Wileński,”

Zakłady Graficzne

„ZNICZ”

Wilno, ul. Bisk. Matulewicza 4. Telefon 3-40.

Dziesiątka książkowe, druki, książki dla urzędów państwowych, samorządowych, zakładów naukowych. Bilety wizytowe, prospekty, zaproszenia, afisze i wszelkiego rodzaju roboty w zakresie drukarstwa

wykonywa PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

SZPIŁKI

Waleman jest dumny ze swego syna, medyka. Spotyka swego przyjaciela i tak się chwali:
— Wiesz co ci powiem, mój syn jest taki znakomity lekarz, że nawet mnie nauczył rozpoznawać choroby.
— To powiedz jak rozpoznasz murzyna, że jest anemiczny?
— Nie, tego nie rozpoznaję...
— Dlaczego?
— Bo jak patrzę na murzyna, to mi się robi ciemno przed oczyma!..

Podsluchane:
— Ostatecznie pokój będzie zawarty, ale kosztować będzie drogo!
— Wogóle, proszę pana, pokoje teraz strasznie podskoczyły w cenie..

Specjalna komisja ekspertów ponumerowała w Wileńskich sklepach materiały na ubrania i oszacowała je. Nie będziemy już kupowali koca w worku.

Nie tak dawno byliśmy świadkami takich rozmów w sklepie na Niemieckiej:

— Czy to jest modny materiał?
— Najmodniejszy! Ostatnia nowość Londynu!
— A czy trwały?
— O tak! Garnitur z tego materiału noszę już pięć lat!..

Są publicyści, którzy nadsyłają w swych artykułach wnioski o nagrodę Nobla. Po tym się okazuje, że to są zamki na lodzie... As.

— Pewnemu publicyście mają przyznać nagrodę Nobla!
— Za co?
— Za to, że on prochu nie wymyśli!..

Dlaczego Anglia może liczyć na Indie

W chwili gdy Anglia wypowiedziała wojnę, niejednokrotnie zastanawiano się, co uczynią Indie? Zdania w tej materii były mocno podzielone i bardzo nieraz logiczne rozumowania dowodziły przekonująco, że Indie skorzystają z nasuwającej sposobności, aby wygrać swoją kartę.

Zanim jednak najbardziej pesymistyczne wywody miały czas utrwalić się w ludzkiej pamięci — poszczególni indyjscy książęta wypowiedzieli się w sposób najzupełniej wyrażający co do tego, jak pojmują obecny swój obowiązek względem Imperium. Krótki przegląd tych oświadczeń pozwoli nam zorientować się odrazu w nastrojach Hindusów — a zdać sobie z nich sprawę jest tembardziej aktualne, że niedawno właśnie pierwsze transporty wojsk indyjskich przybyły na front zachodni.

Naukę, którą się najłatwiej zapamięta jest geografia, zwłaszcza w dzisiejszej dobie, gdy mapa Europy coraz bardziej staje się podobna do tych map kinematograficznych — zespalających się i rozpadających się w mgnieniu oka. Aby więc uprzytomnić sobie czym są Indie — spojrzmy na obszar tego kraju, którego 2/3 znajdują się pod panowaniem 635 książąt, rządzących 1/4 całej ludności. Jedno tylko z tych państw, w skład Indii wchodzących, Hajdebarad, równa się swym obszarem powierzchni Anglii.

Natychmiast po wybuchu obecnej wojny, pewien wieśniak mieszkający w Patiali, gdzie panuje dotąd ustrój feudalny, zaprzął piękną parę swoich jasnych wołów z turkusowymi pociągami na czoło pożegnał swą rodzinę i zgłosił się do pułku, oświadcza: „Przybyłem bć się o królową Wiktoria, pod jej rządami byliśmy bezpieczni — słusznym jest, gdy ona znajduje się w niebezpieczeństwie, byśmy jej pomogli“. Oficer, który go przyjął, 73-letni generał, od rzekł na to: „Będziemy walczyć razem, bowiem Patiala bronić będzie cesarstwa Królowej“. Dodajemy przy tym, że ród tego hinduskiego generała od trzech pokoleń wiernie służy brytyjskiemu rządowi.

Po Patiali, akces swój zgłosiła również Kapurthala, a maharadża tego państwa telegrafował natychmiast po wypowiedzeniu wojny: „Ofieruję siebie, swych synów i swoje państwo“, nie bacząc na to, że Kapurthala teraz dopiero po latach wielu doczekała się męskiego potomka.

Na bogatszy człowiek na świecie, Nizam Hajdebaradu, posiadający 50 milionów funtów szterlingów, głęboko ukryty w lochach podziemnych, którego dworscy urzędnicy kosztują skromną sumę 1.000 funtów szterlingów dziennie, przywódca muzułmanów hinduskich, wezwał wszystkich

swych współwyznawców, aby mocno stali przy Anglii w walce o cywilizację. W chwili, gdy błyskawiczna wojna kraj nasz upodobiła do płonącego domu, Nabab Bhopalu otarował Anglii swe serce i duszę.

Z południowych Indii, z ich pustynnych dróg i dziewiczych lasów płynie deklaracja maharadży Trawankoru: „Wszystko co byście prosili nie będzie za dużo. Wszystko co posiadamy, jest za mało“. Oświadczenie tego maharadży, jednego z najbardziej postępowych władców Indii, nie dziwi nas, jeśli zważymy, że popiera on idee no wcześnie i że dzięki temu pariasz uzyskali wstęp do świątyni na równi z braminami. Wielu jednak z tych książąt nigdy nie było w Europie, nie ma pojęcia o żadnej

demokracji — odruch ich tembardziej staje się wymowny.

W oczach Indii, Anglia przestała być państwem imperialistycznej zachłanności. Walczy ona za świętą sprawę, którą Hindusi uważają za swoją własną.

Dosłownie wszystkie klasy społeczeństwa zgłaszają swą gotowość. Niezmiernie ciekawe a zarazem znamienne są słowa Gandhiego: „Oswobodzenie Indii nie będzie miało żadnej wartości, jeśli Anglia i Francja upadną“.

Jeśli zaś weźmiemy pod uwagę to, że dla Anglii Indie są źródłem surowców a zarazem żywności, że wskutek swego gospodarczego położenia hasłem Anglii być musi — „import lub śmierć“, to zrozumieć, jaką wartość Imperium Bry-

tyjskie przywiązuje do tej perły swej korony, jaką są Indie.

Indyjska produkcja stali wzrosła od wielkiej wojny o 28 razy, a stal jest pozycją, której dziś nikt nie lekceważy w Europie. Indie wysyłają ponadto do metropolii: żelazo, węgiel, szelak, nasiona oieiste, skory, saletę, jedwab, konopie — to wszystko czego wojna dzisiaj potrzebuje, a oprócz tego ekwipunek w postaci namiotów, butów, koców, etc. Nawet te 700 milionów worków do piasku, których dzisiaj potrzebuje Anglia w swej obronie przeciwlotniczej pochodzi z Indii.

Lecz co spowodowało ich tak ofiarne stanowisko — ich gotowość do walki obok tejże metropolii przeciw której burzyły się nieraz. — To, że Anglia może dziś

powiedzieć śmiało: „Indie są z nami“ zawdzięcza ona swej mądrej polityce kolonizacyjnej, szanującą zawsze przedewszystkiem język ojczysty danego kraju. Pod względem języka, Indie nie ustępują w bogactwie innym państwom, posiadają bowiem 42 absolutnie od siebie różne narzecza. Warunkiem przyjęcia Angliki do Państwowej Służby Cywilnej w Indiach jest dokładna znajomość narzecza okręgu w którym zamierza na urzędować. Drażliwość narodowa Hindusów jest pod tym względem bardzo wielka. Anglicy wiedzą, że z tym się liczyć należy, i że karta językoznawcza jest poważnym atutem w ich rękach. Gdyby się nagłe tak stało, że inne państwo zawiązało by Indiami i próbowało nie uchylić się z przywiązaniem Hindusów do swych 42 narzeczy — wówczas w ciągu najdalej miesiąca, Indie zostałyby objęte ogniem powstania.

W swej polityce kolonizacyjnej, Anglicy stosują metodę najbardziej odpowiednią dla samego kraju formy rządów. Rezultatem tej polityki jest dzisiejsza gotowość Indii do walki o europejską cywilizację, o zasady demokratyczne, zresztą całkiem obce temu tak podzielonemu na kasty narodowi.

Ezet.

Zamiast rzekomych propozycji pokojowych Hitlera walka aż do zwycięstwa pisze prasa niemiecka

BERLIN. (Elta). Dzisiejsza prasa niemiecka omawia ogłoszoną przez dziennik londyński „Daily Telegraph“ wiadomość o rzekomym nowym planie pokojowym Hitlera, który ma być przez kanclerza wręczony wiceministrowi St. Zjednoczonych Wellesowi. Według „Daily Telegraph“ plan ten zawiera trzy punkty: utworzenie nowego państwa polskiego, samodzielną protekturę i zwrot kolonij Niemcom. Jak podają pisma angielskie, Mussolini plan ten w zupełności poparł, jednak wątpliwym jest, czy poparł go państwa sprzymierzone. Prasa niemiecka iwiędzi, iż wiadomość ogłoszona przez „Daily Telegraph“ została zmyślona, celem podniesienia ducha w Anglii i Francji. Pisma przypuszczają, iż autorem tej wiadomości było angielskie ministerstwo spraw zagranicznych. „Hamburger Fremdenblatt“ między innymi pisze: „Nie jest tajemnicą dla narodów angielskiego i francuskiego, iż nie można zwyciężyć Niemiec w powietrzu, na lądzie, czy też za pomocą blokady. Dlatego też nastrój w Paryżu, czy też w Londynie nie jest zbyt entuzjastyczny. Z tych też przyczyn wiceminister spraw zagranicznych przybył w odpowiednim czasie. Zmyślenie niemieckiego planu pokojowego ma jakoby przekonać wahaających się mieszkańców, iż Niemcy mogłyby się zgodzić na jakiegokolwiek ustępstwa. „Pismo tutaj dodaje, iż „Ostatni niemiecki plan pokojowy został przedłożony przez Fuhrera w jego przemówieniu z dnia 6 października 1939 r.

Plan ten został przez polityków państw zachodnich odrzucony. Była to szlachetna i, chcemy tutaj podkreślić, jednorazowa propozycja. Obecnie dowództwo wojskowe państw zachodnich widzi przed sobą jedyne wyjście — wzmocnić w narody angielski i francuski ich dawne chęci zniszczenia Niemiec i zniszczenia narodu niemieckiego. Takie są motywy powyższej informacji „Daily Telegraph“. Odpowiedź niemiecka została dana przez Fuhrera w ostatnim jego oświadczeniu Monachijskim. Ona brzmi: „Walka aż do zwycięstwa“.

BERLIN. (Elta). W sprawie og-

łoszonej przez „Daily Telegraph“ wiadomości, o rzekomym planie pokojowym Hitlera, „Deutsche Allgemeine Zeitung“ pisze: „Naczelne dowództwo narodu niemieckiego w wojnie obecnej niezłomie i nie uznając żadnych wewnętrznych czy zewnętrznych kompromisów służy jednemu celowi, a mianowicie zabezpieczeniu zamieszkałego przez nas obszaru życiowego w Europie środkowej. Idziemy naprzód swoją drogą aż do ostatecznej bitwy, gdyż walczymy wraz z Führerem za nowy ustrój w Europie przeciwko reakcji pozostającej stałe w tyle“.

Znowu angielskie aparaty nad Londynem a niemieckie nad Paryżem

LONDYN. (Elta). Angielskie ministerstwo floty potwierdza, iż we wtorek wieczorem wywiadowcze samoloty brytyjskie przeprowadziły loty nad północną Rzeszą. Samoloty brytyjskie przeleciały na nieznaną wysokość nad Berlinem i Hannoverem. Samoloty brytyjskie również przeleciały nad bazami wojennej floty niemieckiej w Kiel i Cuxhaven. Wywiady te dały pomyślne rezultaty.

BERLIN. (Elta). Dowództwo armii niemieckiej donosi, iż w nocy na środę na wschód od rzeki

Mozeli odparty został atak nieprzyjaciela, poprzedzony ogniem artylerii. Niemieckie lotnictwo w nocy na 27 lutego dokonało lotów wywiadowczych nad Francją. Kilka samolotów przeleciało nad Paryżem. Poza tym samoloty niemieckie w dn. 27 lutego przeprowadziły loty wywiadowcze nad Morzem Północnym i wyspami W. Brytanii. W niektórych miejscach odbyły się walki powietrzne. Dwa samoloty nie powróciły do swych baz. Zestrzelony został jeden wywiadowczy samolot angielski.

Ograniczenia żywnościowe w Szwecji

SZTOKHOLM. (Elta). Do dnia 9 marca mają być w Szwecji zarejestrowane towary żywnościowe, które były w sprzedaży w dniu 4

lutego. Towary te są następujące: kawa, herbata, kakao, cukier, mąka, suchy chleb, ryż, makaron wysuszone owoce, śledzie i sól.

Migawki paryskie

(Korespondencja własna „Kurjera Wileńskiego“)

Paryż, w lutym

Francuzi pozostają indywidualistami. Galijski opór przeciw presji intelektualnej ujawnia się codziennie ku utrapieniu tych, którzy są zdania, że Francji trzeba więcej dyscypliny. Cenzura jest uosabiana w postaci starej panny, zwanej Anastazją, odtwarzanej na rysunkach w binoklach, czepku i, oczywiście, z parą nożyc. Zresztą koncept ten datuje się jeszcze z czasów wojny światowej Nr. 1. Anastazja jest jednakowo surowa wobec Karola Maurras z „Action Française“ na skrajnej prawicy, jak Leona Bluma i Genevieve Tabouls na lewicy i dlatego też nieustannie znajduje się pod ostrzałem inteligentnego krytycyzmu. Blum szykuje dużą kolekcję pomysłów cenzury na wznowienie sesji parlamentarnej.

Radio Francuskie, będące obecnie pod kierownictwem p. Jerzego Duhamela z Akademii Francuskiej jest jeszcze bodaj większym celem ostrza satyry. Prasa nazwała go jednogłośnie „najgorszym na świecie“. Musi z tego powodu być p. Duhamelowi conajmniej tak przykro, jak nam, gdy p. Duhamel dość niepochlebnie wyraził się o nas, choć go podejmowaliśmy całym sercem i fatowali bodaj ponad zasługi. Coprawda p. Duhamel jest „bity i kopany“ ze wszystkich stron. Gdy na żądanie intelektualistów usiłuje podnieść poziom umysłowy radiosłuchaczy, ożimuje setki listów od żołnierzy z frontu, by rzucił do diabła wszelkie pogadanki i raczej nadawać więcej melodii w rodzaju „J'ai deux amours“ lub „Serenade sans espoir“ (u nas się to śpiewało lub raczej wyło: „Ho, ho, ho, to włóczęgi serenada...“). Ta odmowa

akceptowania wszystkiego, co rząd proponuje, świadczy, że w narodzie duch jest mocny. Gdy Francuzi nie oponują, o, to nie dobrze... to znaczy, że z nimi źle... *

Nawet generał Pierre Hering, cnotliwy gubernator wojskowy Paryża musiał uczynić małe ustępstwo żądaniom publiczności. Od początku wojny przez 6 tygodni zabraniał wszelkich „potancówek“ publicznych. Aż dopiero w dniu Katarzynek (święto dziewcząt, które dotrwały w panieństwie do 25 lat) pozwolił tańczyć na ulicach od 2 do 11 w. I potem już przy każdej okazji w tym rodzaju również.

Gubernator pochodzi z Alzacji, jest synem alzackiego oficera armii francuskiej, kalwinem i rygorystą. Był już na emeryturze, ale wrócił do służby czynnej, i paryżanie, choć często gderają na jego restrykcje, ufają mu głęboko, właśnie dla tego, że tak bardzo się od nich różni. Uważają, że

skoro on już na coś pozwala, musi to być niesłychanie bezpieczne.

Montmartre też wraca do życia. „Liberty's“ i „Savoy“, pierwsze „boîtes“, które się otworzyły, robią takie kokosy, że inne poszły im w ślad. Jak przed miesiącem stopniowo ożywały się teatry, tak teraz zmartwychwstaje świat „lokalny“. Lądzie chodzą obecnie na Montmartre o g. 7—8, jedzą tam obiad i siedzą do 11 w. W „Savoyu“ o g. 10 m. 45 na każdym stoliku stawia się budzik, by uprzedzić, że to już koniec i czas wypić ostatnią kolejkę. Punkt jedenasta cały Paryż jest na trotuarach. Wszystkie kawiarnie, teatry i „lokale“ zamykają się o tej samej minucie. Dwie minuty po jedenastej zapanie takśwki jest niemożliwością, a już gdy pada deszcz lub śnieg (w tym roku taki częsty) trzeba drałować na piechotę do samego domu.

Opera wróciła do swego dawnego gmachu. Była galowa inauguracja w obecności p. prezydenta

republiki. Wystawiono... „Fausta“... Także pomysł... „Opera-Comique“ pozostaje taka przyjemna i bezpretensjonalna, jak dawniej z niewybredną publicznością, złożoną z oficerów rezerwy, ich żon i córek, zasłuchanych, jak „Maman“ śpiewa swoje: „Adieu, notre petite table“. Każdy oficer, pomimo swego munduru, pozostaje nadal takim samym prawnikiem, doktorem lub profesorem uniwersytetu, jakim był jeszcze przed pół rokiem, nie czuje się dobrze w mundurze. Jest nadal inteligentnym „bourgeois“.

Była także galowa premiera kinowa w starej „Olympia“, pierwsza od czasu wojny. Czysty dochód przeznaczono na cele armii. Przedstawienie odbyło się pod protektorem Prezydenta Lebruna, premiera Daladiera i generała Gamellina. Film nazywał się: „L'homme du Niger“, a tematem była praca kolonizacyjna w Afryce Francuskiej. W jednej scenie kilkadziesiąt nagusieńkich bachorów murzyńskich jednocześnie śpiewało „Madelon“ w jakimś bodaj senegalskim narzeczu. Jest tu doprawdy moc cu-

Artykuły okolicznościowe w prasie szwajcarskiej Z powodu 22 rocznicy niepodległości Litwy

(Dokończenie)

Genewski dziennik socjalistyczny „LE PEUPLE” w artykule o powrocie Wilna to Litwy zaznacza, iż „to stare pełne wspomnień miasto przez wieki było stolicą Litwy, a jego odzyskanie było największym dążeniem Litwy”. Dalej pismo to pisze: „Ten mały hanzonski naród nigdy nie chciał uznać gwałtu polskiego generała Żeligowskiego — zajęcia Wilna w chwili, kiedy w Genewie zbierała się pierwsza sesja Ligi Narodów. Mimo wszelkich wysiłków Ligi, Polska zdecydowała się wysunąć z rąk, a Litwa wyzwała się z wysiłków dyplomatycznych ze swoim sąsiadem”. Wspominając o ultimatum Polski i odzyskaniu przez Litwę Wilna, pismo omawia problem polskich uchodźców i oświadcza, iż jest to dla Litwy bardzo wielki ciężar finansowy, a jednocześnie i niezwykła okazja odplacenia dobrem za zło”. Dalej, pismo omawia wielkie znaczenie mowy litewskiej i nazywa ją bardzo starą i dźwięczną. Artykuł ten zakończony został następującymi słowami: „Dzięki pokrewności z łacińskimi mowa litewska jest żywym świadkiem naszej prastarej indoeuropejskiej wspólnoty”.

O niepodległości Litwy zamieścił również artykuł „JOURNAL DE GENEVE”.

„JOURNAL DE MONTREUX” w artykule wstępnym obszernie omawia zwycięstwa Litwy w okresie 20 lat życia niepodległości. Mówiąc o zajęciu Wilna w r. 1920 ok. gwałtu dokonany przez gen. Żeligowskiego pismo nazywa „bolesnym ciosem dla młodej republiki”. Lecz Litwa gwałtu tego nigdy nie uznała. Dlatego też odzyskanie Wilna jest zwykłym powrotem stolicy litewskiej do swej matki i ojczyzny. Po podkreśleniu ciężarów, które Litwa, tak jak inne narody napotykała w związku z wojną, pismo oświadcza, iż naród litewski zajmuje w świecie po czasie miejsce, które ze względu na kulturowe i historyczne godny jest zachować. „Jako wolni obywatele nie spełniliśmy swego obowiązku gdybyśmy nie złożyli temu narodowi życzeń zachowania jego stanowiska na wieki”.

„LA TRIBUNE DE LAUSANNE” w związku ze świętem niepodległości Litwy zamieściła artykuł wstępny swego na czołowego redaktora. W artykule tym wspomniano o złamaniu umowy sawajskiej i gwałcie gen. Żeligowskiego. Po Litwa polska według tego pisma, doprowadziła do złamania stosunków pomiędzy obu krajami. Pismo zaznacza również iż polityka polska uniemożliwiła utworzenie szerszego związku nad Bałtykiem co posiadało fatalne skutki. Dalej, na czele redaktor tego pisma opisuje zwycięstwa Litwy w okresie życia niepodległego, podkreślając szczególnie dokonanie reformy rolnej, intensyfikację rolnictwa, popieranie oświaty i t. d. Odzyskanie Wilna pismo nazywa naprawieniem niesprawiedliwości. W zakończeniu tego artykułu redaktor naczelny tego pisma życzy Litwie, jak i innym małym narodom.

downych zdjęć afrykańskich i film kolosalnie się podobał patriotycznej publiczności. Wracając do domu w ciemności łatwo było poznać ludzi, którzy byli na premierze, bo wszyscy powiewali białymi programami pamiątkowymi i nucił „Marsyliankę”.

Nowy typ uniformu brytyjskiego pojawił się w barach „Ritz” i „Crillon”. Naszą go korespondenci wojenni. Dziennikarze tylko trochę skromniej wyglądają od generałów, a Francuzi, przysięgli czytelnicy Kiplinga, podziwiają ich szczerze. Barman w małej knajpce odmówił takiemu korespondentowi podania mu alkoholu pewnego popołudnia, ponieważ nie wolno go podawać wojskowym od g. 2.30 do 5.30 pp. W rozterce między „honorem munduru”, a pragnieniem nieszczęsny Brytyjczyk postanowił jednak zrezygnować i wyszedł, trzaskając drzwiami. Barman zaś szepnął ze smutkiem jednemu ze stałych bywalców: „Bardzo mi przykro, że musiałem odmówić temu angielskiemu pułkownikowi, ale jakby pan postąpił na moim miejscu?”. A. J. L.

neutralnym zachowaniu swej niepodległości.

„LA FEUILLE D'AVIS DE LAUSANNE” oprócz artykułu zamieściło mapę Litwy. Pisząc o utracie Kłajpedy, pismo zaznacza, iż Litwa dokonała w tym porcie inwestycji i przeprowadziła jego reorganizację. Dalej artykuł tego pisma zaznacza, iż Polacy złamali umowę suwalską, a w ub. r. Litwini Wilno znów odzyskali. Na zakończenie pismo stwierdza, iż Litwa przyjęła tysiące polskich uchodźców, których w większej części, utrzymują litewski Krzyż Czerwony i rząd państwa.

„LA GAZETTE DE LAUSANNE” obchodząc rocznicę niepodległości Litwy zamieściła szereg ilustracji z życia naszego kraju. Pisząc o sprawie Wilna, pismo zaznacza, iż Wilno utworzone zostało przez Wielkiego Księcia Gedymina i że odgrywało ono w życiu Litwy zawsze wielką rolę polityczną, ekonomiczną i duchową. Na zakończenie pismo wspomina, iż obecnie Litwa utrzymuje polskich uchodźców.

„LA FEUILLE D'AVIS DE NEUCHÂTEL” zamieściło dłuższy artykuł oraz szereg ilustracji. Pismo na wstępie tego artykułu podkreśla, iż w czasie gdy wszystkie oczy świata skierowane są na Finlandię, chce ono „wyrazić swoje sympatie małemu a posiadającemu ducha państwu narodowi litewskiemu”. Dalej pismo omawia walki narodu litewskiego o wolność. Walki te według pisma tak samo jak i zwycięstwa Litwy w okresie życia niepodległego, wywołują zachwyt. Litwa uczyniła szczególnie wielkie postępy w dziedzinach oświaty, rolnictwa i innych. Następnie pismo dłuższe zatrzymuje się nad przeszłością Wilna i podkreśla

jego wagę dla Litwy. Dalej artykuł ten stwierdza, iż Litwa utrzymuje 30.000 uchodźców z Polski. Problem ten przynosi dla Litwy wiele kłopotów. Pismo również omawia więzy kulturalne i ekonomiczne, jakie łączą Litwę i Szwajcarię. Pismo podkreśla również wielką rolę autorytetu prezydenta A. Smetony, którego nazywa subtelny intelektualistą i politykiem. Artykuł tego pisma zakończony jest następująco: „My, którzy tak drogo zapłaciliśmy za swoją wolność, życzymy, aby Litwa przeżywała dni pełne szczęścia i dobrobytu, a jej niepodległość, której rocznicę obchodzimy dzisiaj, przez wieki i wciąż rozwijała się”.

„LA FEUILLE D'AVIS DE VEVEY” swój artykuł o Litwie kończy następującymi słowami: „Życzymy temu małemu narodowi, mającemu te same aspiracje jak i my, aby cieszył się szczęściem niepodległości i urzeczywistnił swoje marzenia narodowe”.

Dziennik „EXPRESS” wychodzący w mieście Biel zamieścił artykuł adwokata Sue, w którym autor bardzo przychylnie ocenia oryginalność i piękno mowy litewskiej. Według autora naród litewski wykazał, iż potrafi samodzielnie żyć i organizować się. Dalej autor stanowczo popiera politykę b. Polski w stosunku do Litwy. Na zakończenie autor artykułu wyraża swój zachwyt nad odwagą i wiarą w przyszłość narodu litewskiego, które mimo obecnych trudności tworzą dla Litwy nową erę.

W dniu 16 lutego o Litwie zamieścił artykuły poza tym „BRUNER TAGBLATT”, „BASLER NACHRICHTEN” pismo socjalistyczne „LA SENTINELLE” (Chaux-de-Fonds), „BORSCHACHER ZEITUNG” i inne pisma szwajcarskie.

Samoloty angielskie nad Holandią

BERLIN. (Ela.) Miarodajne urzędy niemieckie donoszą, iż w nocy na środę samoloty angielskie, które leciały do Niemiec, a następnie powracały, w kilku miejscach przelatwały nad terytorium Holandii. Angielskie samoloty wystrzeliły ze względów ostrożnościowych przelatwały jedynie w nocy.

gdyż należy przypuszczać, że w dzień państwa neutralne nie pozwoliłyby tym samolotom przelatywać nad ich terytorium. Jak już poprzednio podano, agencja telegraficzna Holandii oficjalnie ogłasza, iż w nocy na 28 lutego nad terytorium Holandii przelatowały obecne samoloty.

Na drodze do wywłaszczenia prywatnej własności ziemskiej na terenie G. Gubernatorstwa

Wydane ostatnio za podpisem marszałka Goeringa dekrety w przedmiocie władania gruntami wiejskimi i leśnymi.

W myśl bowiem odnosnych zarządzeń grunta wiejskie i leśne, które przed 1.IX.1939 r. nie należały do właścicieli Niemców podlegają specjalnemu kierownictwu o charakterze publicznym — prawnym, dotychczasowi zaś właściciele lub posiadacze tracą swe prawa w tym zakresie. Ogólny zarząd nad wszystkimi gruntami tego rodzaju należy do mianowanego specjalnie w tym celu przez ministra Wyżywienia i Rolnictwa Rzeszy Generalnego Zarządcy, którego decyzje w przedmiocie władania i posiadania mogą być wnoszone w formie wpisów do ksiąg gruntowych, hipotecznych lub innych urzędowych rejestrów.

Za usiłowanie ukrycia przed Generalnym Zarządcą części inwentarza poszczególnych gospodarstw grozi kara więzienia i pieniężna, w wypadkach zaś złośliwych — ciężkie roboty. Zarządzenie to jak wspomnieliśmy nie dotyczy Generalnego Gubernatorstwa. Wprawdzie niema w nim mowy o wywłaszczeniu w

ściślejszym znaczeniu, niemniej użyty został m. in. wyraz „wejsie” w posiadanie” lub „władanie” („Inbesitznahme”) przez Zarządcę wszystkich wymienionych wyżej dóbr i gruntów, co oczywiście jest równoznaczne z prawem całkowitego samodzielnego ustanawiania nowych posiadaczy na odnosnych terenach.

Odząd G. Zarządcy ma bezsporne prawo pozbawiania dawnych właścicieli ziemskich i rolników tytułu do władania posiadanymi gruntami.

Jeśli uwzględnić, że tylko w województwach poznańskim, pomorskim i śląskim ziemia użytkowana rolniczo w gospodarstwach poniżej 50 ha stanowiła odpowiednio 48,2%, 45,8% oraz 44,9% ogólnej powierzchni tychże województw i że ziemia użytkowana rolniczo w tych okręgach sięgała 4112 tys. ha, na lasy zaś przypadało 1172 tys. ha, podczas gdy dawna Rzesza posiadała (w r. 1936) 19413 tys. ha gruntów ornych oraz 12918 tys. ha lasów, to zestawienie powyższych danych jasno wskazuje na wielkie znaczenie jakie posiada ostatnio wydany edykt prawno-gospodarczy III Rzeszy.

Tą drogą zamierza się podnieść stan zaopatrzenia w produkty rolniczo-hodowlane całego państwa przy pomocy oczywiście prowadzenia intensywnej gospodarki na przylączonych i ew. przewłaszczonych terenach. (C)

Zmiana nazw miast

Jak donosi „Nasze Życie” w Berlinie powołano do życia specjalną komisję, która zmieni polskie nazwy miejscowości na niemieckie. Przed wszystkim przywrócono nazwy z przed r. 1918. Oto garść nowych nazw: Opaków — Abtau; Fiesztyn — Fullenstein; Olsztyn — Hohlstein; Krosno — Krossen; Łańcut — Landishut; Łanckorona — Landiskron; Marków — Markhof; Włocławek — Leslan; Woszczyn — Wolstein; Michałówka — Michelsdorf; Szymbark — Schönberg; Rymanów — Rotenburg; Tyniec — Tinz; Rzeszów — Reichshof.

Kupuję makulaturę i obciuki papierowe
Stefańska 10—8, tel. 31-53

ZDROWO, SMACZNIE I TANIO
zjeść można tylko w
Centrałnej Restauracji
(lokal b. Ustronia) Mickiewicza 26
Co niedziela nasza specjalność **kołduny**
Co czwartek **flaki**

Dzień powszedni Winstona Churchilla

Nieraz przystępując do różnych exposé parlamentarnych i mówom wygłoszonym przez mężów stanu, od których zależą losy Europy, nachodzi nas chęć dowiedzenia się jak wyglądają kulisy ich codziennej pracy. Jak myślał, dyktował, dyskutował ważne zagadnienia i przed sobą biorąc decyzje, które wstrząsnąć mają światem.

Korzystam z wywiadu reportera „Sunday Express” by opisać w kilku słowach dzień powszedni Winstona Churchilla.

Przed wszystkim należy zapamiętać o panu Churchillu, a myśleć o nim jako o Winstonie, tak go bowiem nazywają wszyscy do wóznego władcze.

Z PIOSENKĄ NA USTACH.

Każdego dnia rano około godziny 9.45 „Winston” wchodzi do swego prywatnego gabinetu na pierwszym piętrze gmachu Admiralicji. Nie wstrzymuje go w drodze parada gwardii konnej odbywająca się akurat w tym czasie. Pierwszy Lord Admiralicji idzie pograżony w myślach prawie zawsze nucąc, jakąś ulubioną melodię.

Z tą piosenką na ustach siada do pracy codziennej, która nigdy prawie nie trwa krócej niż 14 godzin.

HISTORYCZNY GABINET.

Gabinet, w którym urzędują Lordowie Admiralicji ma w sobie dostojną powagę tradycji i z każdego szczegółu technicznie przeszłość pełna polegi i wysiłku dziesiątków pokoleń, które budowały władanie Anglii na morzu. Ze ścian gabinetu patrzają na Winstona Churchilla twarze bohaterów przeszłych wojen. Obok admirała Nelsona, wieszają portrety Jellicoe i Beatty — panów, których z wielkiej wojny.

Wesoły ogień pali się na staroświeckim kominku. Obok stoją dwa fotele obite czerwonym skórą. Wszystkie krzesła w tym pokoju posiadają obicie z czerwonej skóry prócz fotelu za biurkiem, który wydaje się śmiesznie mały jak na wielką postać „Winstona”.

Na biurku stoją trzy telefony, zielony, biały i czarny. Obok na małym stole stoi syfon z wodą i szklanka oraz metalowe pudełko przypominające puszkę

kę na masce gazowej. Znajdują się w niej hiszkioty.

Wieksość mężów stanu zmierzających do urzędowania zabiera z sobą szereg prywatnych fotografii i pamiątek. Winston Churchill nie zostaje się tylko z jedną pamiątką — reszta należy do historycznego gabinetu, a nie do niego. Cóż to za pamiątka? Jest to wykres produkcji przemysłu wojennego Anglii w czasie Wielkiej Wojny. U góry tablica jest zdobiona czarnymi sylwetkami lwów. Pierwszy lw leży, gdyż krzywa wskazuje małe, ledwie wzrost produkcji wojennej, ale następny lw dzwiga się na przednie łapy, gdyż krzywa idzie w górę i tak z wzrostem produkcji armat lew powstaje na cztery łapy i wreszcie w roku 1918 staje w całej swej okazałości groźny i spokojny.

CHURCHILL PRZY PRACY.

Winston Churchill nigdy nie pisze sam. Dyktuje on listy, memoriały i rozkazy wpisując na maszynie. Maszynistka używa specjalnie cichego modelu maszyny do pisania, aby nie rozpraszać biegu jego myśli, gdy chodzi dokola pokoju dyktując. Zdania wypowiada wolno i z namysłem, ale zawsze poprawnie, zaoszczędza

jąc w ten sposób czas na poprawki.

Bardzo często w tym gabinecie odbywają się narady z wyższymi oficerami admiralceji. Używany bywa w tym celu siedmiokrotny stół. Ponieważ prócz spraw morskich bywają poruszane zagadnienia natury ogólnowojskowej na ścianie koło kominka wiszą mapy linii Maginota i frontu zachodniego. Ogromna ilość map wisi na suficie. Opuszcza się je za pomocą sznurków. Prócz tego w kącie pokoju stoi duży globus. Wszyscy oficjerowie odznaczani w bitwach morskich zostają przyjęci przez pierwszego lorda Admiralicji w gabinecie. Zazwyczaj odbywa się to w południe, gdyż po tym zsiadają oni zaproszeni na lunch.

POKOJ OPERACYJNY.

Jest to aneks całej floty brytyjskiej. Odbieranie mapy pokrywają ściany. Setki drutów telefonicznych łączą go ze wszystkimi zakątkami świata. Stąd wychodzą rozkazy do okrętów wojennych na wszystkich morzach i oceanach.

W tym pokoju operacyjnym Winston Churchill pali nerwowo cygara i wpatrywał się godzinami w radiotelegrafistów gotowych do przyjęcia depesz podczas gdy Exeter, Achilles i Ajax walczyli z pancernikiem Graf von Spee.

W tym samym pokoju 25 lat temu siedział on również nerwowo wypczekując wiadomości o wyniku bitwy Falklandzkiej, w której zginął admirał Graf von Spee.

ŻYCIE PRYWATNE.

Jedynym odpoczynkiem Winstona Churchilla jest krótki spacer w przerwach pomiędzy posiedzeniami. Nie ma on czasu, ani na czytanie, ani na rozrywkę. W domu przebywa tylko tyle ile mu potrzeba do odpoczynku. W żonie swojej ma gorącego wielbiciela tych samych ideałów i wielką podporę moralną. Zapytany kiedyś przez dziennikarza czy nie przytłacza go ogrom wykonywanej pracy odpowiedział:

„Ludzie wartościowi i produktywni dzielą się na dwie klasy: tych dla których praca jest pracą, a zabawa zabawą, tych którym praca zastępuje wszystko i ostatni są wybrancami losu”.

B. Ż. P.

Dobre światło stwarza miłszy nastrój.

Damy oczom dużo dobrego i taniego światła, stosując Osramówki. W użyciu domowym najmniejsza pod względem mocy — powinna być żarówka 40 Dlm.

OSRAMÓWKI-D

znakowane w dekalumenach gwarantują małe zużycie prądu.

Przygotowania ewakuacyjne w Holandii

AMSTERDAM. (Ela.) Władze holenderskie, których zadaniem jest zajęcie się ewakuacją mieszkańców cywilnych w wypadku ewentualnego konfliktu, oświadczyły przedstawicielom prasy, iż został sporządzony dokładny plan ewakuacji. W wypadku konfliktu zostanie ogółem ewakuowanych około 500.000 mieszkańców cywilnych.

Produkcja ropy w „Nowym Baku”

MOSKWA. (Ela.) W ub. poniedziałek przez radio moskiewskie podano wiadomość, iż rząd sowiecki jest zdecydowany rozpocząć w szybkim tempie eksploatację źródeł naftowych pomiędzy Urałem a Wołgą. W tym obszarze przemysłowym, który radio moskiewskie nazwało „Nowym Baku”, może być wyprodukowana większa ilość produktów naftowych, aniżeli w Zagłębiu Morza Kaspijskiego.

2 generałów i pułkownik zginęło w katastrofie samolotowej

TOKIO. (Ela.) Oficjalnie donoszą, iż w poniedziałek niedaleko Kyoto spadł jeden samolot wojskowy. Zginęło 6 osób, pośród nich kilka wyższych oficerów, między innymi gen. Hozoji, gen. Okada i pułk. Tsuji. Samolot spłonął całkowicie.

Sztuka artystów wielka 2

dziś wirtuoz gitary
Ryszard Szafranowicz

Jakie T-wa i Oddziały Towarzystw zostały dozwolone w Kraju Wileńskim

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych otrzymało szereg podań z prośbą o zezwolenie na założenie towarzystw w Wilnie. Część tych podań i projektów statutów została już przejrzana a towarzystwom udzielono pozwolenia na działalność. Zezwolono na działalność Lit. T-wa Oświatowego „Rytas”. Celem T-wa jest szkolna i pozaszkolna oświata dzieci, młodzieży i dorosłych, organizowanie, prowadzenie i popieranie pracy oświatowej, skupianie i szkolenie pracowników oświatowych. Statut T-wa podpisał: ks. J. Zibiras, W. Budrewicz, K. Staszys, ks. Tazskunas, ks. Fr. Bieliaskas i inni.

Zezwolono również na działalność Lit. T-wa Dobroczynności w Wilnie. Wil. T-wa Kultury i Oświaty. Jako pierwszy pełnomocnik założycieli podpisał ks. Bieliaskas, zaś drugi Antoni Krututys. Poza tym dozwolone zostały: Wil. T-wo Myśliwskie, Wil. Fundusz Żelazny, Klub Wileński LGSF i Wil. T-wo Żyso-wskie „Gmitus-Onesed”. Litewskie T-wo Muzyczne przeniosło się do Wilna.

Poza tym za zezwoleniem Min. Spraw Wewnętrznych szereg już dawniej istniejących towarzystw Litewskich założyło swe oddziały w Wilnie a mianowicie: T-wo Pomocy Litwinom zagranicznym, Lit. T-wo Turystyczne, T-wo Patronatu, T-wo Lit. Kobiet Katolickich, T-wo Litewskich Pracowników Samochodowych, T-wo Wal ki z Rakim, Klub Polityczny, Lit. T-wo Opieki nad Ociemniałymi, T-wo Pomocy Krajowi Wileńskiemu, Związek Litewskich Kupców, Przemysłowców i Rzemieślników, Klub Sportowy ISO, T-wo Sw. Wincenego i Paulo, T-wo Walki z gruźlicą, Lit. T-wo „Tarbuta”, Związek Gimn.-Sport. Żydów Lit. „Makabi”, Centr. Organizacja Wychow. i Kultury Szkół Żyd. „Jawne”, Żyd. T-wo Narodowe „Be-er”, T-wo „Mizrah”, Żyd. T-wo Gimnast. Sport. „Hapoel”.

Lit. Związkowi Narodowców zezwolono na założenie oddziałów w powiecie wileńskim i nowo-święciańskim, Zw. „Młodzież Litwy” — w rejonach wileńskim, olkienickim i nowo-święciańskim, Lit. T-wu Rolników — we wsi Mariampol gm. rudomińskiej, Organizacji „Hechaluc” — w Wilnie, Olkienkach i Trokach. (N).

UWAGA ROLNICY!

W Wilnie prenumeratę i ogłoszenia do jedynego tygodnika polskiego „Chata Rodzinna” przyjmie Administracja „Kurjera Wileńskiego”

Wiele osób w Wilnie potrzebuje pomocy materialnej

Wczoraj w lokalu magistratu wileńskiego odbyło się zebranie na którym omawiano sprawę koordynacji akcji niesienia pomocy materialnej wszystkim potrzebującym jej na terenie miasta Wilna. Na zebranie to przybył dyrektor departamentu p. Sosakas. Wzieli w nim też udział burmistrz miasta p. Stašys dr. Trymakas, dyr. Šej-nius i inni.

W obecnej chwili na terenie naszego miasta wszystkich, zabiegających o pomoc materialną w organizacjach społecznych i samorządzie podzielono na cztery grupy. Do pierwszej grupy należą uchodźcy wojenni. Noszą im pomoc przy komitety Litewskiego Czerwonego Krzyża: Litewski, Polski i Żydowski.

Druga grupę stanowią osoby, niekierujące z obywatelstwa litewskiego

Jest wśród nich sporo osób, które przybyły do Wilna po 1920 roku. Na trzecią grupę składa się zwykła wileńska

biedota miejska.

istniejąca zawsze w dużym mieście. Korzysta ona z funduszy Opieki Społecznej magistratu.

I wreszcie do czwartej grupy należą

b. emeryci

państwowi i samorządowi.

Liczba emerytów, zabiegających o pomoc w tej lub innej postaci, narazie nie jest jeszcze ustalona. Sprawa wypłat zasiłków dla tej grupy osób potrzebujących jest obecnie rozpatrywana przez władze centralne.

Na wczorajszej konferencji w magistracie wileńskim rozpatrywano te sprawy i ugodniono akcje pomocy w poszczególnych grupach. (wl)

—o—

Wstrzymana komunikacja autobusowa

Wskutek zasp. śnieżnych i mrozów wstrzymana została komunikacja autobusowa z miastami prowincjonalnymi. Wznowienie komunikacji nastąpi dopiero po ociepleniu się.

—:—

Jakie żarówki są oszczędne?

Koszty oświetlenia elektrycznego stanowią oddawną teren, na którym bardzo chętnie przeprowadzane są oszczędności i to zarówno przy oświetlaniu mieszkań jak i fabryk. Słuszne to w zasadzie dążenie może dać bez wysiłku jeszcze lepsze wyniki, jeżeli do oświetlenia użyte będą żarówki oszczędne, tj. takie, które gwarantują, że przy pewnej określonej wydajności świetlnej zużywają najmniejszą ilość prądu.

Dotychczas znaliśmy co prawda zalety dobrego oświetlenia, nie mieliśmy jednakże wyobrażenia o oszczędności żarówek, gdyż znakowanie ich zapoznawało nas jedynie z ich poborem mocy (zużyciem prądu), a nie z wydajnością świetlną.

Obecnie na osramówkach D zaznaczany jest nie tylko pobór mocy w watach, lecz i wydajność świetlna w dekalumenach, co umożliwia kupującemu natychmiastowe zaznajomienie się z ekonomicznością żarówek i daje mu pełną gwarancję ich wysokiego gatunku. Oświetlając zatem Osramówkami D uzyskujemy tanie i dobre światło. Wewnątrz małowatne Osramówki mają jeszcze i tę zaletę, że światło ich jest równomiernie rozproszone i dzięki temu nie oślepiające.

Uchodźcy wyjeżdżają z Wilna

Z Wilna zaczynają wyjeżdżać uchodźcy. Codziennie opuszcza miasto około 50 osób. Jak dotychczas z pośród żydów

UŚMIECHY i SMUTKI

Pewna podróż

Dziś ogólna radość dzieli w Europie mister Welles, a w gazetach już podano, że rozmawiał z bracia Ciano, samo przez się zaś wytyczył konferencja z Mussolinim. Co tam było między nimi o tym nie mówią w Rzymie, lecz wiadomo, mądre głowy mają projekt pokojowy. — Więcej ogólna radość dzieli do Berlina jedzie Welles. Przed Hitlerem, gdy go wpuszcza, znów projekty swe wyłuszczy, — potem znowu samolotem do Londynu i Paryża: jeszcze są rozmowy dwie z Chamberlainem — Daladier. Tak od słowa aż do słowa konferencja pokojowa, będzie ludzkość znów szczęśliwa tylko przez inicjatywę. A ja sobie elcho myślę: podróż ciężka i ołiarna, bo gdzie sprzeczne interesy, muszą błysnąć salwy armat.

FELUS BOMBA

Dochodzenie w sprawie meldunków

Policja zwolniła z aresztów wszystkich zatrzymanych w Wilnie uchodźców pod zarzutem nadużyć meldunkowych. Dochodzenie toczy się jednak nadal, a proces odbędzie się wkrótce.

Nie ma połączeń z Litwy do Londynu

Wobec licznych zgłoszeń i zapytań władze pocztowe wyjaśniają, iż połączeń telefonicznych między Kownem a Londynem nie ma.

Zamknięcie niektórych teatrów z powodu braków techniczno-sanitarnych

W ostatnich czasach pozakładano w Wilnie wiele różnych teatrów. Przy zakładaniu tych teatrów nie brano się żadnych wymogów sanitarnych i technicznych.

28 lutego komisja techniczno-sanitarna Samorządu Miejskiego

instruując inne lokale o charakterze publicznym zlustrowała również lokale teatralne i uznała, że lokale teatrów: „Lutnia”, „Światowid” i „Tempo” nie odpowiadają wymogom techniczno-sanitarnym. Z powodu tych braków wspomniane teatry zamknięto. (N).

—o—

Przewidziano ewakuację 1500 osób w związku z niebezpieczeństwem powodzi

Komitety przeciwpowodziowy nieustannie w pracach przygotowawczych do walki z niebezpieczeństwem groźnego wylewu Wilii w obrębie miasta Wilna. Teoretycznie zakłada się, że ewentualna powódź tegoroczna może osiągnąć nasilenie z katastrofального roku 1931 i dla-

tego też wszystkie rejon, objęte wówczas powodzią, zostały uznane za zagrożone.

Według przewidywań obliczeń trzeba będzie ewakuować ponad 1.500 mieszkańców z domów zagrożonych.

(wl).

Punkty pomocy lekarskiej w czasie możliwej powodzi

26 lutego o godz. 11 z inicjatywy dr. Kaplijauskasa, prezesa Litewskiego Oddziału Czerwonego Krzyża, zwołano za stała narada, w której między innymi wzięli udział: naczelnik Wydziału Zdrowia Samorządu Miejskiego dr. Usas i lekarz m. Wilna dr. Jurgelionis. Naradzano się w sprawie udzielania pomocy lekarskiej w wypadku powodzi w m. Wilnie. Po rozważeniu tej sprawy uchwalono w wypadku powodzi stworzyć bezpłatne punkty pogotowia. Zamierza się zorganizować takie punkty na Antokolu — w Szpitalu Lit. Czerw. Krzyża, na początku ul. Połockiej, w szpitalach św. Jakuba i Sawicz. W razie potrzeby punkt taki może być jeszcze założony w szpitalu kołowym Lit. Czerw. Krzyża.

We wspomnianych miejscach w czasie powodzi Czerwony Krzyż organizuje ponadto bezpłatne punkty żywienia. W

razie potrzeby personel pogotowia postanowiono podwoić.

Przewidziano jest również, że w czasie powodzi mieszkańcy dotkniętych rejonów będą potrzebowali zopatrzenia ich w czystą wodę.

W związku z możliwą powodzią i zbliżającą się wiosną, na wypadek grypy, zapalenia płuc, tyfusu brzuszkiego i innych chorób epidemicznych zamierzają się zarezerwować w szpitalu Lit. Czerw. Krzyża na Antokolu do 200 łóżek w szpitalu miejskim.

Poza tym komisja ostrzegła mieszkańców m. Wilna, że z powodu możliwych chorób infekcyjnych obecnie niebezpieczną jest rzecz używanie do picia niegotowanej wody, zwłaszcza czerpanej ze studni i innych naturalnych otwartych źródeł. (N).

—o—

Problem płac zarobkowych w przemyśle kraju wileńskiego przedmiotem rozważań Oddziału Wil. Izby Handlowej, Przemysłowej i Rzemieślniczej

Normy płac zarobkowych w przemyśle kraju wileńskiego w wielu wypadkach są znacznie niższe od płac w pozostałej części Państwa Litewskiego.

W tym stanie rzeczy powstał problem wyrównania poziomu płac, co jest konieczne dla ujednolinita warunków pracy przemysłu na całym terenie państwa.

Przy rozważeniu tego problemu Rada Oddziału Izby na swym onegdajszym posiedzeniu wypowiedziała się za stopniowym wyrównaniem płac, za czym przemawia troska o to, by przemysł tutaj nie odczuł związków z tym wstrząs w stopniu możliwie najmniejszym.

W celu normalizacji omawianych płac tworzy się przy Izbie Handlowej, Przemysłowej i Rzemieślniczej w Kownie specjalny komitet pracodawców. Do zadań tego komitetu należałyby również zagadnienia ogólne związane z problemem płac. Wytężnymi prac normalizacyjnych komitetu byłyby zasady, ustalone przez Min. Spraw Wewnętrznych — na skutek starań Oddziału wileńskiego Izby — w myśl których to zasad wyrównanie płac na poziomie stanowisk najniższych miałyby nastąpić w czasie najkrótszym, na poziomie stanowisk wyższych — w ciągu sześciu miesięcy. (Sz.).

Wileński krewny Wellesa — wysłannika Roosevelta

Na firmamencie wypadków politycznych stało się obecnie popularne jeszcze jedno nazwisko — nazwisko podsekretarza stanu ministerstwa spraw zagranicznych Ameryki Północnej — Wellesa, przybyłego obecnie w ważnej misji politycznej, do Europy, w charakterze specjalnego wysłannika prezydenta Franklina Roosevelta.

Nigdy jednak mieszkańców ulicy Rudnickiej nie zainteresowała tak dalece osoba dyplomaty i polityka amerykańskiego, jak obecnie, kiedy po ulicy Rudnickiej i przyległej dzielnicy żydowskiej lotem błyskawicy rozeszła się wiadomość, że znakomity amerykański mąż stanu posiada w Wilnie bliskiego krewnego.

Tak przynajmniej twierdzi przedstawiciel handlowy Welles zam. przy ulicy Rudnickiej 10.

Welles, który przed wojną miał przedstawicielstwo kalosz Szeikerta i obecnie pozostał bez pracy, opowiada, że posiada w Ameryce brata i trzy siostry, które zajmują w politycznym świecie Stanów Zjednoczonych wybitne stanowiska, zaś syn jego brata jest właśnie owym ministrem Wellesem przybyłym do Europy z gałką oliwną pokoju.

Izaak Welles z ulicy Rudnickiej nawet nie wątpi, że tak jest istotnie. Uważa

uchodźców wyjechało 600 osób.

Uchodźcy niezamożni otrzymują bezpłatne bilety na przejazd do miejsca wyznaczonego

zadeptywać do niego do Berlina,

dokąd Welles, jak wiadomo wczoraj przybył, prosząc go o pomoc. Welles z ulicy Rudnickiej nie ma przesądzić do swego wysoko postawionego krewniaka zbyt daleko posuniętych wymogów i aspiracji. Chodzi mu jedynie o uzyskanie wizy do Stanów Zjednoczonych, no i naturalnie pewnej sumy dolarów na zrealizowanie tego postanowienia.

Trudno powiedzieć czy minister Welles jest istotnie bliskim krewnym wileńskiego Wellesa. Być może, że pokrewieństwo to jest jedynie

plodem jego wyobraźni i podobieństwa nazwisk. W każdym razie na ulicy Rudnickiej wiadomość ta wywołała wielką sensację i przyczyniła się ku temu, by nazwisko delegata Franklina Roosevelta, przyćmiło nagle tak dobrze znane nazwiska wszystkich innych mężów stanu Europy. (Del).

KRONIKA

Luty
29
Czwartek

Dziś: Romana Op.

Jutro: Albina

Wschód słońca — g. 6 m. 12

Zachód słońca — g. 16 m. 52

Dyżury aptek. Dziś w nocy dyżurują następujące apteki:

Naleczka (Jagiellońska 1); S-ów Augustowskiego (Kijowska 2); Romeckiego i Zielańska (Wileńska 8); Frumkina (Niemiecka 23); Rostkowskiego (Kalwaryjska 31).

Ponadto stałe dyżurnia apteki: Paka (Antokolska 42); Szmitry (Legionów 10); Zajackowskiego (Witoldowa 22).

— **Za duszę śp. dr. medycyny Aliny Trusiewiczówny** staraniem grona lekarzy zostanie odprawione nabożeństwo żałobne w kościele św. Jerzego dnia 2 marca (sobota) o godz. 8 ej.

— **Rekolekcje wielkopostne inteligencji katolickiej.** Rekolekcje wielkopostne inteligencji katolickiej m. Wilna odbędą się w Bazylice w tygodniu Męki Pańskiej — mianowicie w dniach 11—17 marca w godzinach wieczornych. Konferencje wygłosi ks. prof. dr. Wł. Suszyński.

— **Dyrektor banku.** Znanego litewskiego działacza społecznego dr. Lezas mianowany został dyrektorem litewskiego banku z emskiego w Wilnie.

— **Oczyszczenie dróg.** Obecnie przeprowadza się intensywne oczyszczanie dróg komunikacyjnych od zwałów śniegu. Prawdopodobnie już w końcu bieżącego tygodnia zostaną kursować autobusy na szlaku Wilno—Szwytinty.

Na innych liniach komunikacji autobusowej wznowiona będzie komunikacja dopiero po spłynięciu śniegu.

Godziny handlu 3 i 4 marca b. r.

W związku z obchodem w Wilnie Świąt św. Kazimierza w dniach 3 i 4 marca b. r. p. burmistrz miasta ustalił godziny handlu w tych dniach.

Wszystkie sklepy spożywcze w dniach 3 i 4 marca b. r. mogą być otwarte od 6 do 10 i od 13 do 20 godz. Wskazane zaś inne sklepy od godz. 13 do 20. Kawalerie, jadalnie, restauracje, herbaciarnie mogą być otwarte od godz. 7 do 10 i od 13 do 23 ej.

(wł.)

TEATR I MUZYKA

Teatr Miejski „Pohulanka”

„TESSA” na przedstawieniu wieczorowym

Dziś, w czwartek dnia 29-go lutego o godz. 19 ej (punktualnie) powtórzenie — cieszącej się dużym powodzeniem — wspólczesnej sztuki w 5-ich odsłonach M. Kennedy i Deane p. t. „TESSA” w reżyserii Dyr. Kleinschmieda, z muzyką Antoniego Zulińskiego. W rolach głównych pp.: W. Alexandrowicz, W. Nawrocka, J. Duszynski, J. Kurnakowicz. Opawa plastyczna projektu Wiesława Makojutka.

Teatr kukiełek „Baika”

Lokal szkoły dla niewidomych M. Pohulanka 20 (I piętro). W sobotę 2. III, niedzielę 3. III. i poniedziałek 4. III. o g. 16, wystawia nową piękną bajkę „Historia cała o niebieskich miedziach”.

W niedzielę 3. III. i w poniedziałek 4. III. o godz. 13 budząca zawsze szczyry zachwyt widzów „OZUNGŁA” w/g powieści Kiplinga.

Nadprogram „Bał na śmietniku” barwny i zabawny obrazek pióra J. Badowskiej.

Żądajcie i nabywajcie wyroby

Pierwszej Państwowej Fabryki Tytoniu

w Wilnie

PAPIEROSY: „Klub” II gatunek 10 szt. — 40 ct.

„Pilies” III gatunek 10 szt. — 35 ct.

TYTONIE: Turecki II gatunek 25 gr. — 1 lt.

Turecki II gatunek 50 gr. — 2 lt.

„Vilniaus” III gat. 50 gr. — Lt. 1.40.

Prosimy uważać na nowe wyroby tytoniowe naszej fabryki.

Zamówienia kierować do centrali „Lietukis”, jego oddziałów i wszystkich spółdzielni, Sp. Akc. „Turas” w Kownie, Vytauto pr. 27 do p. Charnaca w Wilnie przy ul. Kwiatowej (Geliu) 4.

FILATELIŚCI! Największy wybór znaczków pocztowych znajdziecie tylko w

Księgarni GEBETHNERA & WOLFFA i S-ki

Wilno, Zamkowa 2 (dawny lokal „Słowa”)

Kupujemy znaczki pocztowe i również całe zbiory po najwyższych cenach

Postulaty Oddziału Wileńskiego Izby Handlowej, Przemysłowej i Rzemieślniczej wobec wymiaru podatku od zysku za 1939 r.

Na odbyłym w dniu 27 b. m. posiedzeniu Rady Oddziału Izby omawiano — pomiędzy innymi — sprawy związane z wymiarem podatku od zysku za 1939 r. Postanowiono wyrazić pod adresem właściwych władz życzenie, aby przy wymiarze podatku wzięto pod uwagę z całym obiektywizmem stan faktyczny życia gospodarczego przedsiębiorstw handlowo-przemysłowych i rzemieślniczych w 1939 r., w szczególności fakt, że normalna praca w owym roku trwała tylko w ciągu ośmiu miesięcy i że stabilizacja życia gospodarczego — po wstrząsie wojennym rozpoczęła się z końcem października.

W odniesieniu do grupy przedsiębiorstw, prowadzących prawi-

dlowe księgi handlowe a nie należały — z mocy samego prawa — do t. zw. sprawozdawczych wg opinii rady, na poparcie faktycznego stanu działalności przedsiębiorstwa i jej wyników — miałyby być brane pod uwagę prowadzone księgi.

Wyróżniono dalej opinię co do celowości stosowania przy ustalaniu podstaw wymiaru czyli zysku podatkowego — minimalnych norm zyskowności a nawet ich obniżania w tych pojedynczych wypadkach, gdzie da się stwierdzić konkretnie wyjątkowo niepomysłne warunki, w jakich dane przedsiębiorstwo znalazło się w 1939 r.

Takie postępowanie wymiarowe jest zresztą przewidziane w stosownej ustawie podatkowej. (Sz.)

RADIO

CZWARTEK, dnia 29 lutego 1940 r.

Wilno

6.30—7.30 z Kowna. 12.00—12.15 z Kowna. 15.00 z Kowna. 15.40 Wiad. wil. 15.50 Wiad. po polsku. 16.05 Pięty Kidrasa Petrauskasa i innych solistów litewskich. 16.45 C. Mazurkevič: Zwierzenie — perla przedmieści wileńskich. 17.05 Gra kapela muzyki lekkiej. 17.45 P. Bilczyński: Sprawy miar, wag i prob (po polsku). 18.00 z Kowna. 18.30 Wiadom. wil. 18.40 Wiad. po polsku. 19.00 z Kowna. 19.15 Koncert chóru Litwinów wileńskich. 19.40 Informacje po żydowsku. 20.00 z Kowna. 20.30 V. Drema: Sztuka Ludowa Litwinów wileńskich. 20.45 Gra oboiśta Braitman. 21.00 Muzyka symfoniczna. 21.50—22.00 z Kowna.

Kowno

6.30 Modlitwa, czas. 6.35 Wiad., pogoda. 6.50—7.30 Muzyka poranna. 12.00—12.15 Czas, wiad., pogoda. 15.00 Muzyka połączona. W przerwie 15.30—15.40 Wiad. 16.05 z Wilna. 16.45 Dla szkoły i rodziny. 17.05 z Wilna. 17.45 Początek radiowa. 18.00 Czajkowski i jego muzyka symfoniczna. 18.30 z Wilna. 18.40 Przegląd dnia. 19.00 Czas, wiad., pogoda, program na dzień następny. 19.30 Rozmaitości muzyczne. 19.45 A. Merkeli: Jonas Jablonkis — działacz społeczny. 20.00 Koncert orkiestry dzieci klubu policji. 20.30 z Wilna. 21.50—22.00 Wiadomości.

„PRIBAČIS”

księgarnia literatury zachodnio-europejskiej obecnie i w Wilnie, Zamkowa 17, dostarcza wszelkich francuskich, niemieckich i angielskich książek i czasopism

Poszukiwanie zaginionych

Kłoby wiedział o losie p. Nowoskiej Izabeli zam. w maj Ryżowszczyźnie koło Starej Wilejki, prosimy powiadomić firmę Michałowski, Dąbrowski, Wilno, Żawalna 9, w godz. urzędowych.

Baltuś Wiktor ppor. 77 pp. b. armii polskiej w Lidzie — poszukuje Seweryna Butkiewiczowa, Wilno, z. Śniegowy 9—3. Bolesława Andrzejewskiego redaktora sport-motorowego „Czasu” w Warszawie — poszukuje Leon Ter-Oganjan, Skopówka 6 m. 12.

Inż. Henryka Pfaflusa z Warszawy z Instytutu Technicznego Uzbrojenia. Poszukuje Iręna Giedroyciowa, jakiegokolwiek informacji proszę kierować Żerenai Latveliu p. a. Šauliui apskr. dv. Zarenai, lub do redakcji.

Można zaufać! Można zaufać!

Biuro „PRIMA”

napisze podanie, dokona każdego tłumaczenia, wypełni każdy formularz
Tatarska 12—12, telefon 12-31
Czynne 9—14 i 16—18

HELIOS

Rewelac. program.

Wielki film śpiewny

z udziałem znanych artystów Z. S. S. R. J. Kozłowskiego i S. Szkurata
Uwaga! Nad program: „Pieśń młodości”. Gigantyczna Rewia Muzyki i Sportu

Znowu nieszczęśliwy wypadek na robotach

Wczoraj uległa wypadkowi na robotach miejskich robotnica Maria Koralewska (Portowa 17).

Została ona ugodzona spadającym kłosem. Ofiarę wypadku przewieziono w stanie ciężkim do szpitala Św. Jakuba.

(c.)

Zamach samobójczy

W mieszkaniu przy ul. Ostrobramskiej 2 zatrut się wronalem i kogutkami 40 letni Roman Grienblat, były właściciel kina „Casino”.

Pióra „LIETUVA”

najlepsze ze wszystkich.

Wytwórnia wiecznych piór „LIETUVA”
Kaunas, Laisves al. 52, tel. 20-788

Lokale

Poszukuję od zaraz jasnego lokalu fabrycznego w używalnym stanie do 200 m² z instalacją elektryczną. Zgłoszenia Tel. 756 od 10—12.

Pokoju umiel. ładnego w centrum lub pobliżu poszukuje małżeństwo z dorosłą córką. Oferty pod „Komfort” do Kurjera

Student Litwin pragnie zamieszkać przy rodzinie rosyjskiej. Za pokój mógłby udzielać lekcji języka litewskiego. ewent. płacić. Zgłoszenia: Dom Akademicki, pok. 439, Joghels (Góra Bouff-Howa)

Poszukuję 1-p. pokojowego mieszkania w okolicy ul. Gedymina (b. Mickiewicza) ewentualnie na Zwierzynicy. Mogę pokryć koszty przeprowadzki. Zgłoszenia do Kurjera pod „W. K.”

Do wynajęcia 1, 2 lub 3 pokoje umeblovane z pościelą i wygodami. Mickiewiczza 62 m. 10

Złodziej w potrzasku

Dom Nr. 18 przy ul. Jakóba Jasińskiego od dłuższego już czasu jest ofiarą wyczynów złodziejskich. Nie upływa miesiąca, by nie okradziono, któregoś z mieszkań. W ciągu bież. zimy dokonano już bezkarnie pięciu kradzieży.

Nie pomagały francuskie zamki, zasuw, precyzyjne klucze. Złodziej, gdzie nie mogli otworzyć wytrychem, wyłamywali drzwi i korzystając z nieobecności lokatora, płądowali mieszkanie.

Gubiono się w domostwach, skąd ta plaga, dlaczego opryszkowie ten właśnie dom wybrali jako teren dla swych operacji? Sąsiad podejrzewał sąsiada, — a złodzieja złapać nie udawało się.

Lecz dzień wczorajszy nie sprzyjał imprezie złodziejskiej.

Około godz. 1 po poł. przybyła pod Nr. 18 trójka złodziejska: kobieta i dwaj mężczyźni. Mężczyźni zagięli posterek przy drzwiach frontowych, kobieta zaś skierowała swe kroki na schody.

Owinięta chustą, w zniszczonych „walonkach”, z koszykiem w rękę, w którym jako rekwizyt spoczywało kilka kromek chleba, — kobieta z wyglądu robiła wrażenie żebraczki, jakich wiele w różnych porach dnia dobija się do drzwi mieszkań. Tym razem złodziejka udała się na mansardę. Tutaj, widząc, że jedne drzwi są zamknięte zzewnątrz na kłódkę, co musiało świadczyć o nieobecności domowników, wyjęła z pod kromek chleba wytrychy i wprawiając ręką rozpoczęła operować koło zamków.

— Igry! Ty sobie pospij póki ja wróca. Trzeba pójść na rynek drzewa po palczę, bo już ostatnie wiązki na uko-

czeniu. Ja ciebie zamknę na klucz, a sama pójdę. Wóca musicie przędko.

W te słowa odezwała się pani lw...owa do swego gościa, wychodząc z domu.

Po pewnej chwili gość usłyszał jakieś chrobotanie koło drzwi.

— Cóż to! pacuki u lw...owej zaprowadziwszy się, czy co? — pomyślał.

Lecz za chwilę podniósł głowę z poduszki i zaczął uważnie przysłuchiwać się podejrzajym szelestom.

— Nie inaczej jak złodziej — zakomkludował. — Poczekajże, ja ciebie złapię!

Kłódka z drzwi spadła. Zgrzytnął parę razy wytrych w zamku i drzwi się otworzyły. Złodziejka weszła do pokoju, rozglądając się dokoła.

W tej chwili gość wyskoczył ze swego ukrycia gość pani lw...owej i z krzykiem: „Aha! popadła się nareszcie!” zamknął złodziejkę w mieszkaniu i pobił po policję.

Wspólnicy znajdujący się w potrzasku tymczasem umknęli.

Mieszkańcy d. Nr. 18 cieszą się nadzieją, że dzięki zatrzymaniu złodziejki, uda się im odzyskać choć część swego skradzionego mienia.

pil.

Zaułek Św. Jerzego 3

Wileńska Książnica

„Nowości”

wypożycza beletrystykę, lekturę

szkolną, naukową

Czynna w dnio powszednie

od godz. 11 do 18 ej.

Warunki dostępne.

Akuszerki

AKUSZERKI

Maria Laxnerowa

przyjmuje od 9 do 7 w.

ul. Jasińskiego 1-a m. 3

rów 3-go Mała obok Sądu

Akuszerka Smielowska

oraz Gabinet Kosmetyczny.

Ceny przystępne.

ul. Zamkowa 26 m. 6.

Nauka i Wychowanie

FRANCUZ profesor — wyuczy w krótkim czasie ucz. francuskiego. Konwersacja, stylistyka, fonetyka, akcent i ortografia — poziom średni i wyższy. Jakuba Jasińskiego 16—23, codz. do godz. 12 i od 7.30 w.

Student udziela lekcji. Specjalność: niemiecki, rosyjski oraz fizyka i chemia. Portowa 4 m. 6.

Praca

Młoda panna z ukończonym gimnazjum doskonale posiadająca litewski poszukuje posadw. Paś. Ramygala Budreiviciutei Palmiravole.

Potrząbny szatniarz sprytny, sumien. znający trochę litewski, z niedużą kaucją oraz miłą powierzchownością pilna panienka do podawania, znająca języki. — Restauracja „Centralna”, Mickiewiczza 26, godz. 5—6

Akwizytorzy potrzebni. Zgłaszać się: Ludwisarska 4/6—21, godz. 12—14

Różne

Kto odstąpi lub wypożyczy nuty — INFANKA muz. Millera — Wiadomość: „Kurjer Wileński” dla Ady O.

Podania i tłumaczenia na język litewski wszelkich dokumentów. Biuro „Pigus Patarnavimas”, ul. Sw. Filipa 1—20 tel. 16 68. (W pobliżu kościoła św. Jakuba).

Zdjęcia do paszportów
J. BULHAKA, Orzeszkowej 3.

Litwini buchalterzy przyjmują prace w zakresie zakładania i prowadzenia ksiąg buchalteryjnych w językach: litewskim, polskim i rosyjskim według ustawodawstwa litewskiego dla celów podatkowych i in. Przyjmują również sporządzanie bilansów i zamknięć rachunkowych. Informacje w godz. od 16—18, Vytauto g. v. (Witoldowa) 35-a m. 3

Właściciele domów! Prawnik wypełnia blagą o natychmiastową pomoc. Ofiarę przyjmuje administracja Kurjera

Zgubiono w rejonie poczty — S-to Jańska zaświadczenie tożsamości i obywatelstwa na imię Zygmunta Radziszewskiego, Jajna 35 m. 3

Zginął pies czarno-biały spaniel, wabi się Grey. Odprowadzić: ul. I Polowa 17—2, Zarakowsky

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia tekstowe za 1 mm 75 cnt, za tekstem 60 cnt. Drobne 20 cnt za słowo. Kronika redakcyjna i komunikaty Lt 1. — za wiersz jednoszpaltowy
Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50% drożej. Układ ogłoszeń 5-cio łamowy. Za treść ogłoszeń i termin ich druku Administracja nie odpowiada.

Leidejas: Vytautas Stanievičius.

Wydawca: Witold Staniewicz

Redaktorius: Vytautas Kiškis.

Redaktor: Witold Kiškis

Spaustuvė „Zničius”, Vysk. Matulevičius g-vė 4. Tel. 3-40.

Drukarnia „Znicz”, ul. Biskupa Matulewicza 4. Tel. 3-40.